Влада — Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України ◆ № 223 ◆ Вівторок, 19 листопада 1991 року ◆ Ціна 15 коп. (Передплатникам — 5 коп.).

В ЧОРА в Києві, в громадсько-політичному центрі імені Леніна, відкрилась виставка товарів народного споживання Республіки Корея. Експозицію організовано українсько-американським спільним підприємством «АмСовіндастріз» та південнокорейською торговою фірмою «МДБ».

К ІНОФЕСТИВАЛЬ «Молодість» відкрився 17 листопада у Києві. У ньому беруть участь представники майже всіх республік колишнього СРСР, а також делегації з Польщі, Угорщини, Франції, Швеції, Великобританії та інших країн світу. На святі кінодебютів — 6 призів за кращі фільми: гран-прі; студентський; неігровий; анімаційний; кращий короткометражний ігровий; кращий повнометражний ігровий. У програмі — ретроспектива дебютів нинішніх метрів французького кіно. Кінофестиваль триватиме до 24 листопада.

Г ОЛОВНА мета мого візиту до ФРН на цьому тижні — закласти основу для прямих контактів між Росією та Німеччиною, заявив президент РРФСР Єльцин. В інтерв'ю радіостанції «Дойчланд функ» він повідомив, що планує підписати з німецькою стороною ряд конкретних угод про співробітництво у галузях сільського господарства, будівництва, транспорту й створення спільних підприємств. Обговорюватимуться питання й про гуманітарну допомогу. Однак, наголосив Єльцин, Росія не займатиметься жебруванням.

Д РУГИЙ раунд переговорів про сплату радянського зовнішнього боргу у 68 мільярдів доларів розпочався у Москві між представниками «великої сімки» та колишніх радянських республік. Вперше у нараді беруть участь і спостерігачі від Прибалтійських країн. Вони заявили, що, можливо, все-таки виплатять свою частку загального боргу, хоча раніше відмовлялись від цього.

ПРИ ПОВНОМУ ВЗАЄМОРОЗУМІННІ

Указом Президента Росії Б. Єльцина Повноважним представником Російської Радянської Федеративної Соціалістичної Республіки на Україні призначений Л. Смоляков.

Днями перший заступник Голови Верховної Ради України І. Плющ прийняв Повноважного представника Росії. Відбулася розмова, під час якої сторони обмінялися думками з приводу подальшого поглиблення всебічних взаємостосунків між сусідніми державами, економічного і політичного становища, кроків, що вживаються для реалізації договору та інших угод, укладених між Україною і Росією.

Розмова пройшла у дружній, сердечній обстановці.

УВАГА: «ГАРЯЧИЙ ТЕЛЕФОН»

Після опублікування в нашій газеті програми кандидата в Президенти України Л. М. Кравчука до редакції надійшло багато листів читачів з проханням влаштувати «гарячий телефон» з Головою Верховної Ради, щоб безпосередньо з ним детальніше поговорити про його програму, про насущні проблеми.

Повідомляємо наших читачів, що Леонід Макарович буде відповідати на ваші запитання 19 листопада з 18-ї до 19-ї години 30 хвилин по телефону в Києві 293-02-33.

Стенограму «гарячого телефону» буде надруковано в «Голосі України».

Редакція звертається до читачів з проханням висловити свої думки щодо програм інших кандидатів у Президенти.

7

УКРАЇНА — ТЮМЕНЬ

Більше десяти років у структурі народногосподарського комплексу України певне місце займає... Тюмень. Ми будували там міста, дороги, розвідували і бурили нафто- і газові свердловини. Окрім коштів, матеріалів, направляли туди і людські ресурси. А як бути нині?

На знімку: автобуси з Німеччини прийшли за українськими дітьми.
Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

НАС РЯТУЄ ФРН

Минулої суботи від Українського товариства дружби і культурних зв'язків з зарубіжними країнами 70 дітей, які проживають в зоні жорсткого радіаційного контролю, двома автобусами відправилися у ФРН. На лікування і відпочинок хлопців і дівчат, завдяки сприянню генерального консульства ФРН у Києві, запросив уряд землі Саар.

— Це вже двадцяту групу дітей, які постраждали від аварії на Чорнобильській АЕС, відправляємо за кордон у цьому році, — сказала заступник голови товариства Т. Шпакович. — Українські діти їздили на лікування до Югославії, Швеції, Франції, Куби, В'єтнаму, Італії. І от тепер — ФРН. Всі витрати взяв на себе уряд землі Саар.

Ми дуже вдячні за таку увагу і турботу.

Що ж, на подяку батьків заслужив і Генеральний консул ФРН у Києві Хеннеке Граф Бассевітц, який доклав багато сил і часу для організації цієї поїздки.

Олександр ВОЛОДИМИРОВ.

«ОТНЮДЬ!..»

Минулої неділі колишня програма «Время» дозволила виступити Леонідові Кравчуку, і він сказав те, що казав уже не раз останнім часом: Україна повинна мати на ЦТ хоча б годину ефіру щодня для пояснення своєї позиції, для протистояння лавині дезинформації.

Але ЦТ залишило останнє слово за собою: ми, мовляв, ще аж он коли надіслали листа Кравчукові й запропонували співробітничати з нашим телебаченням, але він не відповів, а тепер от скаржиться!

Схоже на те, що Леонід Макарович щосуботи мусить сідати з олівцем коло програми ЦТ на наступний тиждень і вносити свої пропозиції: отут, будь ласка, якщо можна, одразу після Говорухіна, дозвольте й мені кілька слів сказати. А отамечки, якщо ваша ласка, замість «русской плясовой» гопачок поставте. Є! Ну, спасибі! Завжди до ваших послуг!

Мабуть, вони трохи переплутали Голову українського парламенту Кравчука з колишнім своїм шефом Кравченком. А головне — «отнюдь не хотели унизить чье-либо национальное достоинство»!

3

ПЕРШИЙ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАЦІОНАЛЬНИЙ КОНГРЕС

У НАСТУПНОМУ НОМЕРІ

Указ Президії Верховної Ради України

ПРО ВНЕСЕННЯ ДОПОВНЕНЬ І ЗМІН ДО УКАЗУ ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНСЬКОЇ РСР ВІД 29 ЛИПНЯ 1991 РОКУ «ПРО ПОСИЛЕННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ, НОРМ ТА СТАНДАРТІВ, ЩО ВІДНОСЯТЬСЯ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ»

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
252047
Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

Приймальня — 446-92-11
Відповідальний секретар — 446-72-63
Завідуючий коректурою 441-84-42, 224-72-54 (телефакс).

ВІДДІЛИ:

парламентський — 441-84-52, 441-85-64,
листів — 441-29-61,
економіки — 441-88-07,
аграрний — 441-86-18,
міжнародний — 446-91-20,
партій і рухів — 441-82-05,
охорони здоров'я — 441-88-06,
соціальних питань — 441-88-05,
екології — 441-88-59,
культури — 441-86-44,
спорту — 441-88-08,
інформаційний — 446-61-13, 441-86-20,
історії України — 441-88-62,
військових питань — 441-88-52,
реклами — 441-89-44,
бухгалтерія — 441-84-00.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Індекс 60955

Тираж 158.700

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Газета виходить 5 разів на тиждень.
Сьогодні на 8 сторінках.

ПОСТАНОВА

Президії Верховної Ради України

ПРО ПОДАННЯ ТИМЧАСОВОЇ КОМІСІЇ З ПИТАНЬ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО РЕФЕРЕНДУМУ

Розглянувши подання Тимчасової комісії щодо організації роз'яснювальної роботи у зв'язку з проведенням всеукраїнського референдуму в питанні про проголошення незалежності України, Президія Верховної Ради України **постановляє:**

1. Запропонувати Верховній Раді Кримської АРСР, обласним, районним, міським, районним у містах, селищним, сільським Радам народних депутатів здійснити конкретну організаторську роботу, яка б забезпечувала широке інформування населення про наступний референдум, сприяла громадянам у правильному виборі в день голосування. Зокрема:

— обговорити питання референдуму на сесіях Рад або засіданнях виконавчих комітетів, нарадах депутатів;

— провести в селах і селищах збори (сходи) громадян з обговоренням Акта про державну незалежність України, Звернення Верховної Ради України, Декларації прав національностей України.

2. Рекомендувати Раді федерації незалежних профспілок України, іншим профспілковим об'єднанням України організувати обговорення вищезазначених документів на зборах трудових колективів.

Голова Верховної Ради України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
14 листопада 1991 року

Учасникам V звітно-виборної конференції Товариства культурних зв'язків з українцями за кордоном

Шановні учасники та гості конференції!

Товариство культурних зв'язків з українцями за кордоном упродовж тридцяти з лишком років здійснює велику і плідну роботу, спрямовану на розвиток взаємних культурних контактів з українцями за межами України. Воно започаткувало посильну допомогу нашим братам і сестрам у справі збереження в іншомовному оточенні національної ідентичності, материнської мови, мистецтва, народних традицій. Через цю громадську організацію десятки тисяч земляків та їхніх нащадків дістали добру можливість завжди бути з прабатьківщиною, відчувати своє коріння, встановити багато плідних обопільних зв'язків у всіх галузях суспільного життя, познайомитись з набутками нашої духовної спадщини.

Сподіваюся, що конференція обере правильні шляхи для подальшого істотного удосконалення роботи Товариства, аби воно, остаточно позбувшись ідеологічного тиску колишньої адміністративно-командної системи, вносило ще вагоміший вклад у національне відродження народу задля світлої мети — побудови незалежної демократичної держави Україна.

Від імені Верховної Ради України і від себе особисто бажаю Вам успіхів у шляхетному прагненні об'єднати світове українство.

Л. КРАВЧУК.

ПО ПРАВДІ І ПО СОВІСТІ

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ Л. КРАВЧУК ВІДВІДАВ РІВНЕНСЬКУ І ВОЛИНСЬКУ ОБЛАСТІ

Якось все у нас іде шкереберть. Якщо ми беремо у когось уроки парламентської діяльності, то вибираємо чомусь найгірше з усього досвіду. Взялися ось за вибори свого Президента, і полетіли в хід прийомчики, до яких з огидою ставляться самі ж американці чи то французи. Правда, до якихось інтимних скандальних звинувачень осіб, що претендують на крісло Президента, слава Богу, ще не дійшло, може тому хоча б, що таких матеріалів, очевидно, просто не існує. А ось щодо інсинуацій, брехні — о, тут ми завжди на висоті, тут ми уміємо...

Не встигло погаснути світло телевізора, який доніс нам слова Горбачова про те, що Україна обов'язково пристане до нового союзного договору, як тут же знялася хвиля істерії тих, у кого аж душа завмирає від очікування хоч якогось «проколу» в діях претендентів. І пішло-поїхало: «Кравчук продає Україну, Кравчук знову затягує зашморг на шиї народу». Біля Луцького телецентру, де мав виступати по радіо Глава українського парламенту, стояли дві самотні постаті старенних, аж до землі схилених роками, дідуся і бабусі, які тремтячими руками ледь утримували гасла, що звинувачували гостя у новоогарьовських гріхах. Убийте мене, але ніколи не повірю, що ці транспаранти писалися руками цих старенних. Але ж так комусь хотілося насолити кандидату в Президенти. Хоч трішечки, хоч дрібненько, хоч чужими руками...

Тим часом, зустрічаючись з трудівниками і на Рівненському льонокомбінаті, і на селі, і в луцькій лікарні, і серед воїнів, Леонід Макарович чітко виклав свою позицію щодо Ново-Огарьова.

— Хіба я говорив щось про новий союзний договір? — казав Голова Верховної Ради.— Це говорив Михайло Сергійович. Я звик, коли хтось свої бажання видає за думки тих, хто навіть з ним не спілкувався. Однак я не проти союзів, які ми уклали, наприклад, з Росією, Білоруссю, Казахстаном та іншими республіками. Незабаром ось підпишемо міждержавні дипломатичні стосунки з Угорщиною, Польщею. Жодна держава в світі не може жити ізольовано. Вона має вступити в економічні та політичні стосунки з іншими, щоб в інтересах народу краще використовувати спільні можливості.

І вже потім на запитання, чи поїде в Ново-Огарьове, коли стане Президентом, Леонід Макарович висловився ще більш лаконічно й рішуче:

— Ні!

У кооперативному технікумі, де на бухгалтерському відділі в 50-х роках вчився нинішній керівник українського парламенту, йому було влаштовано теплий, домашній прийом. Оглядаючи аудиторії, прекрасний спортивний зал, вибудуваний останніми роками, Леонід Макарович згадував юнацькі роки, розповідав, як щодня розбитою дорогою пішки долав п'ять кілометрів до технікуму і п'ять назад...

...Цікаво, що, наслухавшись різних програм різних претендентів на президентство України, селяни і Рівненщини, й Волині, ніби змовившись, запитували: «Коли ви станете Президентом, будете розганяти колгоспи?».

— Я взагалі не сприймаю, — одказував Леонід Макарович,— оці фюрерські замашки щось розганяти. Дорозганялися. Колись розганяли одноосібницькі господарства, силоміць заганяючи людей до колгоспу. Тепер ось декому хочеться розігнати ці ж колгоспи. Коли ми зараз заходимося розганяти колгоспи, ми неодмінно прийдемо до голоду.

Зустрічі, що проходили в Глави українського парламенту на Рівненській землі та на Волині, засвідчили: люди, з ким би і де не зустрічались, за суверенну Україну, за її демократичні перетворення.

На цьому б можна і закінчувати розмову, якби не дві обставини, що повертають нас до невеселого початку цієї розповіді.

Перед приїздом Л. Кравчука до Луцька там сталася аварія на місцевій електропідстанції. З яких причин — розбираються фахівці. Отже, довгі вервечки тролейбусів витяглися на вулицях міста в очікуванні енергії. І треба ж такому трапитися, що в цей час Голова Верховної Ради не їхав до Луцька, як це передбачалося програмою, а завернув по дорозі в колгосп. І все ж це не завадило працівникам одного з «незалежних» органів інформації розповсюдити повідомлення, що тролейбуси були зупинені для того, аби Л. Кравчук безперешкодно їхав вулицями Луцька. Не можу твердити, що ця інформація з'явилася раніше, аніж коли зупинилися тролейбуси. Але факт є факт: відверта неправда була посіяна серед жителів області.

А напередодні, ще в Києві, мені трапилася на очі ще одна подібна інформація «правдивої» Української незалежної інформагенції. В ній стверджувалося, що в Луганську Л. Кравчук відповідав на записки, заготовлені його довіреними особами. Це могло б викликати просто сміх, оскільки кожен, хто хоч раз бував на зустрічах з Л. Кравчуком, бачив, як він відповідає не тільки на запитання, що йдуть прямо із залу, у письмовій формі, а й робить це охоче, коли хтось вступає з ним у діалог через мікрофони, встановлені в залі. Зрештою, немає, мабуть, людей, які не переконалися, що Голова Верховної Ради України не боявся і не боїться будь-яких найгостріших запитань. Це відомо всім, крім моїх колег, які розповсюджують отакі фальшивки.

Хочу у них тільки одне запитати: ну, добре, з професіоналізмом у вас щось не гаразд, коли ви поспішаєте, м'яко кажучи, видавати читачам неперевірені факти. А з совістю? Елементарною людською совістю, котра не сумісна з найменшою брехнею?

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ,
парламентський оглядач «Голосу України».

На знімку: під час зустрічі з робітниками.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

НЕЗАЛЕЖНА ДЕРЖАВА—ВІЛЬНА ЛЮДИНА

16—17 листопада в Одесі відбувся І-й Всеукраїнський міжнаціональний конгрес

Представники близько 90 народів та народностей України, які взяли участь у І Всеукраїнському міжнаціональному конгресі, заявили про рішучу підтримку Акта проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 року, і це з повним правом можна назвати головним підсумком велелюдного зібрання.

Конгрес організували Народний рух України, Комітет у справах національностей при Кабінеті міністрів України та підкомісії з питань державного суверенітету, міжреспубліканських і міжнаціональних відносин Верховної Ради України. Він зібрав до Одеського театру опери та балету близько 1500 чоловік — делегатів від 150 національно-культурних товариств України, дипломатів, спостерігачів та гостей з-поза її меж. У роботі конгресу взяли участь кандидати в Президенти України В. Гриньов, Л. Лук'яненко та В. Чорновіл, інші народні депутати України, місцевих Рад. Тут було акредитовано 153 журналісти, серед яких понад 40 — зарубіжних: із США, Канади, Великобританії, Німеччини, Швеції, Австрії, Греції, Болгарії. Вже це одне, думається, засвідчує неабияку суспільно-політичну вагу проведеного заходу як усередині України, так і на міжнародному тлі.

Вступним словом конгрес відкрив голова його організаційного комітету народний депутат України М. Горинь.

Уважно вислухали делегати й гості вітання конгресові Голови Верховної Ради України Л. Кравчука, яке зачитав член Президії Верховної Ради Д. Павличко.

Слово-вітання виголосив голова Одеської міської Ради народних депутатів та міськвиконкому народний депутат України В. Симоненко.

У гарячих дискусіях з доповідей, з якими виступили голова постійної Комісії з національних питань та впровадження Закону про мови Київської міської Ради народних депутатів С. Лі та викладач Київського державного університету кандидат історичних наук В. Сергійчук, взяло участь близько 40 делегатів. У виступах вони підкреслили готовність своїх національних громад активно творити незалежну українську державу, поставили низку актуальних проблем, висловили надію, що в оновленій Україні їх буде розв'язано.

Представники національно-культурних товариств провели секційні засідання, де розглянули спільні проблеми й завдання, домовилися про координацію дій. Делегати конгресу зустрілися з людьми в місцях компактного проживання національних меншин у південних областях України.

Конгрес прийняв резолюцію, в якій визначив головні напрями роботи національних товариств на шляхах консолідації всіх громадян України з метою зміцнення держави, вказав на проблеми, що їх мають розв'язати Верховна Рада та уряд України, місцеві Ради народних депутатів. Прийнято Звернення до всіх націй та національно-етнічних груп України.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

Вибори Президента

ГОЛОСУЄМО ЗА ВАЛЯНКИ?

Переважна більшість подолян, з якими доводилося зустрічатися, переконані — 1 грудня 90 процентів хмельничан проголосують за незалежну Україну.

А ось з вибором Президента є вагання, невизначеність. Скажімо, після візиту на Хмельниччину В'ячеслава Чорновола, який схилив на свій бік багато виборців. Тож не випадково минулої п'ятниці і в суботу в області перебував Олександр Ткаченко.

Багато моїх земляків розчаровані передвиборною платформою кандидата, бо «новітніх» думок полягала хіба що у пристрасному захисті КПРС та Союзу, окремих закидах на адресу парламенту та уряду, безадресному звинуваченні у «перелицюванні» тих, хто і «раніше був при владі, і тепер на вершині державного управління». Були спроби натиснути і на емоції селян: мовляв, усе життя вони були донорами міста, а ось він, О. Ткаченко, ставши Президентом, їх ощасливить.

— Якби ви не балотувалися, за кого б голосували? — питали виборці.

— Я голосуватиму за себе!

Місцеві журналісти вважають, що О. Ткаченко, хоч і не пожне лаврів на Хмельниччині, але добряче переплутає карти іншим претендентам. Бо серед аграрників є чимало голів колгоспів, які відверто заявляють: оце я видам людям валянки і калоші, придбані по бартеру, і скажу, що це їм дав Ткаченко. І вони за нього голосуватимуть.

У понеділок на Хмельниччину завітав ще один кандидат — народний депутат України пан Левко Лук'яненко. В обласному центрі він зустрівся з керівниками облвиконкому, працівниками міської лікарні, колективом технологічного інституту, відповів на запитання мешканців міста у прямому ефірі по обласному радіо, побував у найдревнішому місті Поділля — Кам'янці-Подільському, зустрівся з хліборобами села Зіньків Віньковецького району.

Михайло ВАСИЛАШКО,
власний кореспондент «Голосу України».

ОДНА КНОПКА НА ЧОТИРЬОХ

Федеративно-земельний устрій республіки, рівноправне функціонування мов — української, російської, кримськотатарської, незмінність існуючих кордонів — ось позиція кандидата у Президенти України заступника Голови Верховної Ради Володимира Гриньова, яку він роз'яснював виборцям під час перебування у Криму.

Чорноморський флот, підкреслив кандидат у Президенти, як і ядерні збройні сили, мають увійти до складу колективної військової оборони. Україні, Росії, Білорусі та Казахстану на перших порах слід мати, як висловився Володимир Гриньов, спільну кнопку.

Олександр ПІЛАТ.

З пошти редакції

ПРАЦЮВАТИ ПОТРІБНО ВСІМ!

Прикриваючись утопічною суттю перебудови суспільного ладу без концепційної мети, консерватори нас тягнуть назад, міняючи під собою лише чиновницькі крісла. Бо як належала практично вся влада місцевим царкам, так і належить. Вони монополізували промисловість і торгівлю і на бартерній основі забезпечують щасливе життя собі і близьким до них, а на народ і державу вони взагалі не зважають. Всю перебудову саме з них і треба було починати!

Та ще в тому біда наша, що у нас, як правило, «сім поорабів на одного раба». А потрібно працювати всім! Тільки тоді можна говорити про перебудову!

А. САХНО.
Біла Церква Київської області.

ШАХТАРСЬКЕ ПИТАННЯ

Ми хочемо до референдуму і до виборів Президента знати: чи має Кабінет міністрів програму розвитку базових галузей і, зокрема, вуглевидобувної промисловості в умовах ринку,— заявили на зустрічі з Головою Верховної Ради України Леонідом Кравчуком представники шахтарських регіонів.

Слово мав державний міністр з питань економіки Віктор Гладуш. Він виклав низку пропозицій уряду щодо подальшого розвитку вугледобувної промисловості, з якими, однак, не в усьому згодні представники шахтарів. Можливі шляхи в розв'язанні проблем галузі, що грунтуються на детальному аналізі роботи 300 шахт республіки, окреслив, виступаючи на зустрічі, голова Державного комітету вугільної промисловості Микола Сургай.

Дискусію вирішили не продовжувати, а з пропозицією Леоніда Кравчука — обміркувати всі «за» і «проти» — погодилися. Делегація шахтарів продовжує роботу в Києві, щоб наступна зустріч вже на засіданні Президії Верховної Ради, Кабінету міністрів мала більш конструктивний характер.

Світлана ПИСАРЕНКО.

Л. Яковишин: «Хто відповість за поспіх?»

Актуальне інтерв'ю

Під час обговорення Концепції роздержавлення і приватизації народний депутат Л. Яковишин (Чернігівщина) піддав різкій критиці пункти документа, що стосуються приватизації землі й викупу землі колгоспами й радгоспами, а також назвав «злочинною оборудкою» угоду між Кабінетом міністрів і американською посередницькою фірмою на поставку в республіку заморожених ембріонів м'ясної абердин-ангуської породи великої рогатої худоби. «Я готовий відповісти за свої слова перед будь-яким прокурором. Такий уряд не має права керувати народним господарством республіки», — заявив народний депутат. Зал йому не заперечив, тому я поцікавився, що Л. ЯКОВИШИН мав на увазі.

— Я проти запропонованого підходу до приватизації землі, і це не тільки моя думка, а й багатьох депутатів-аграрників. Досить нам примусових методів у роботі на селі. Ми насильно провели колективізацію, минуло багато часу, а сьогодні ми знову хочемо насильно приватизувати землю. А земля — це основа могутності нації, це і врожай, і корисні копалини. З неї починається будь-яка перебудова.

Звичайно, повернення до застою неможливе, потрібні нові підходи. Але які? Яким чином їх реалізувати?

На сьогодні головну частку продовольства постачають колгоспи і радгоспи. Це факт, і не їхня біда, що багато з них у жалюгідному стані. Це біда нашої системи, наших бездарних урядів. Але ж сьогодні відсотків 30—40 сильних колгоспів, вони й дають основну частку продукції, і ні в якому разі не можна руйнувати цю структуру. Буде голод.

Ми, аграрники, теж за різні форми власності, за фермерство. Але хіба створено сьогодні матеріальну базу для фермерства, хіба забезпечено їх «малою механізацією»? Ні! І промисловість зможе це зробити років за 10—15. А що робити, що їсти всі ці роки. Тому я вважаю, що потрібен виважений, обережний підхід до приватизації землі. Швидка її приватизація — це блеф. А взяти психологічні зміни, які відбулися в селянських умах...

— Ви маєте на увазі колективізм?

— Саме так. Та люди не те, що не готові до фермерства, вони повною мірою не сприймають саму його ідею. Їх до цього треба готувати, створити відповідну структуру промисловості. А фермерські господарства на перших порах треба створювати на базі збиткових колгоспів, а середні й сильні колгоспи й радгоспи в нових умовах мають резерви для розвитку, я це можу довести на прикладі свого господарства. Концепція декларативна, але ж на її базі Кабінет міністрів розроблятиме окремі закони, і поспіхом ми можемо зруйнувати колгоспи, які нас сьогодні годують.

— А що то за угода, яку ви критикували?

— Результат такої ж невиваженості й поспіху. Нам треба зберегти від загибелі поголів'я, врожай, а нема ветеринарних препаратів, нема засобів захисту рослин, зерна. Наш же уряд замість того, щоб знайти на ці цілі гроші, укладає через колишнього громадянина СРСР Чижика угоду з американською посередницькою фірмою на поставку в Україну 50 тисяч заморожених ембріонів м'ясної абердин-ангуської породи корів. Термін — 5 років, вартість 21,1 мільйона карбованців. Навіщо? Адже «абердин-ангус» у поголів'ї республіки становить усього 0,5 відсотка, є інші м'ясні породи, що переважають вказане «надбання». Я консультувався з науковцями, нам не потрібна така кількість ембріонів, і можна було закупити штук 400 для поглиблення селекційної роботи. А угода з американцями навіть не пройшла наукової експертизи. То навіщо на вітер викидати такі величезні гроші? Хто буде за це відповідати? Я проти такої безвідповідальності!

Вів бесіду Володимир СКАЧКО.

НЕ ПРИНИЖУЙТЕ НАС

Можна звикнути до браку товарів у магазинах, але до постійних принижень душі звикнути неможливо. А ми маємо ці приниження щоденно. Наведу приклади.

Свого часу було сказано, що талони на цукор дійсні протягом кварталу. Насправді мусимо їх отоварювати протягом місяця. А якщо люди всією сім'єю поїхали відпочивати на час місячної відпустки, як бути тоді?

Хто, скажіть, придумав, що, йдучи до ЖЕКу за якоюсь довідкою, обов'язково потрібно показувати квартирну розрахункову книжку? Адже і там є облік сплати за квартиру. Та й довідки дублюють те, що зазначено в паспорті кожної людини, — і прописку, і склад сім'ї, і вік та кількість дітей. Або ще таке: для того, щоб прописати невістку чи зятя, потрібно йти до ЖЕКу всією сім'єю і давати письмову згоду. Хоча наші закони й так обмежують права зятя та невістки на житлоплощу.

Впевнений, що з такою папероворчістю стикаються щодня багато людей. І було б добре, якби наша Верховна Рада заборонила всі підзаконні акти, що принижують людину і порушують її права.

Г. ФЕДИНА.
Київ.

Коротко

ЩЕ Й ЯК!

Проведено анкетування працівників сільрад Криму. Серед запитань було таке: що треба зробити у першу чергу для поліпшення життя на селі?

Повною несподіванкою для соціологів була відповідь, що отримала 180 голосів — «провести заходи для здійснення екологічної безпеки». А ми, жителі міст, гадаємо, що в селі, на зеленій травичці, про екологію не думається. Ще й як думається!

Володимир КУКОВ'ЯКІН.

Ялта.

СЕНАТОР ВИЧІКУЄ

Делегація Евр-Люар, яку очолював президент департаменту, сенатор Французької республіки М. Гогурду, впевнена, що Івано-Франківськ «більш європейський, ніж Київ». М. Гогурду оптимістично ставиться до перспективи співробітництва свого департаменту із Прикарпаттям. Стосовно ж відносин між Україною та Францією, він зазначив, що все залежатиме від результатів референдуму.

Василь САМАРІВ.

Івано-Франківськ.

ОСІНЬ. ПАХНЕ СВІЖИНОЮ

Лучанка Віра Костецька спростовує думку, що свіжим м'ясом найчастіше ласують тільки сільські жителі. В її дворі під осінь налічувалось 70 курей, 40 качок, 5 гусей. Як каже господиня, клопоту багато, зате в хаті щодня є що їсти.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Луцьк.

Телеграфним рядком зі Львова

БЕЗ КОРДОНІВ

У Львові створено Комітет допомоги українцям і русинам Хорватії, які постраждали від братовбивчої війни. Організаційні клопоти взяв на себе театр-студія «Громада». Невдовзі до Хорватії будуть надіслані медикаменти, одяг, харчі. А діти з Хорватії дістануть допомогу в лікарнях і профілакторіях області.

ЗНОВУ СТРАЙК!

Жителі села Грибовичі під Львовом заблокували дорогу на міське сміттєзвалище, бо попід їхні хати потрапили отруйні речовини. Яким чином? Це з'ясовують правоохоронні органи. Ще трохи, і свій протест проти забруднення міста висловлять львів'яни. Цікаво — позунгами чи віниками?

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

ЛІКУЮТЬ АНОНІМНО

Адреса київської лікарні імені Павлова відома всім. А ще тут у лікувально-діагностичному корпусі, на 3-му поверсі, базується Впроваджуваний лікувально-консультативний центр МРТ. Директор його — Сергій Анатолійович Дерендяєв. Саме тут лікують те, що масово не лікується іншими: наркоманію і алкоголізм. За неймовірно короткий час — всього за п'ятьдесять днів — удається локалізувати абстинентний синдром, припинити хворобливий потяг до наркотику, алкоголю. Так що без перебільшення можна сказати, що це сенсація в науковому медичному світі.

Метод лікування захищений авторськими свідоцтвами, методичні рекомендації затверджені Міністерством охорони здоров'я. Вилікувано багато хворих. Впродовж двох останніх років успішно ведеться і підготовка курсантів-лікарів-наркологів, які освоюють нову методику і роз'їж-

Зверніть увагу

джають лікувати людей у різні міста. Такі кабінети вже діють в Тольятті, Запоріжжі, Тернополі, Єкатеринбурзі, Красноярську та ін.

А тепер коротко про суть наукового відкриття. Вперше українські вчені С. Ситько, М. Білий, Є. Андреєв виявили, що основою всього живого є електромагнітний каркас. Здоровий організм людини перебуває у рівновазі, в гармонії. При відхиленнях настає хвороба.

Лікування — це корекція магнітних полів методом мікрохвильової резонансної терапії (МРТ). Тобто, лікування без ліків. У травні 1989 року в Києві відбувся перший Всесоюзний симпозіум. У ньому брали участь експерти з різних країн. І вони поставили київським вченим «п'ять». Аналогів у світі немає. Пріоритет належить Україні. В даний час Центр на Фрунзе продовжує анонімне лікування людей, що потрапили в залежність від алкоголю, нікотину, опіуму. Крім перелічених захворювань Центр проводить лікування виразки шлунка і дванадцятипалої кишки, граничних нервово-психічних захворювань, полових розладів, легеневих захворювань, печінки, остеохондрозу та інших патологій, що не піддаються традиційним методам лікування.

Разом з тим проводиться мануальна терапія та загальний масаж, ультразвукова діагностика за методом китайських оздоровлювальних систем, які не тільки зміцнюють здоров'я, але попереджують хвороби, омолоджують організм людини.

Продовжується набір і підготовка лікарів-курсантів.

Контактний телефон: 435-52-06.

Тетяна ХЛЄБНИКОВА.

Знак біди

ВВІМКНІТЬ СИРЕНИ

Колектив Хортицької підстанції «Швидкої допомоги» Запорізької області, що обслуговує понад 100 тисяч чоловік, попередив обласну Раду народних депутатів та обраду профспілок, що з 1-го січня розпочне страйк, якщо до того не буде поліпшено умови роботи й соціального захисту. Зокрема, медики добиваються надання офіційного статусу 5-й міській лікарні «Швидкої допомоги», підвищення зарплати, запровадження надбавок за роботу в ризикованих умовах, забезпечення спецодягом, екологічно чистими продуктами, житлом, збільшення тривалості тарифної відпустки тощо.

Олександр МИХАЙЛЮТА.

Запоріжжя.

Ракурс

НАШІ ЄГИПТЯНИ

Аби побачити єгипетську піраміду, не обов'язково їхати до Єгипту, варто лиш побувати у селі Березова Рудка, що на Полтавщині. Син тутешнього поміщика Платона Закревського Гнат, котрий був послом російського царя в Єгипті, привіз звідти архітектора, і 1912 року з'явилась у селі піраміда. Кажуть — єдина в Європі.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

До речі

Ми вам—терикони, ви нам—піраміди

Виставка «Єгипет-91», що проходить у Донецьку, вперше репрезентує країну Нілу у країні Дніпра. Один з організаторів заходу — президент фірми «Міср трейдінг компані» Ахмед Шіхе — повідомив, що у виставці беруть участь біля 50 єгипетських фірм, які привезли в Україну зразки своїх товарів. Про серйозність намірів єгиптян, котрі сподіваються на широке економічне співробітництво з нами, говорили кореспонденту «Євро-ІКС» на прес-конференції міністр інвестицій Єгипту Мохі Гаріб, член парламенту Мустафа ель Фаед і голова економічного комітету правлячої національно-демократичної партії Єгипту Фамір Абар.

«Євро-ІКС».

Факт

ПОЛІТУРОЛОГІЯ

У Тячеві відбулася конференція лікарів-урологів.

— Поряд з суто професійними проблемами,— заявив один із її учасників,— в цей напружений політичний період не могли пройти і повз ряд суспільних питань. Зокрема, стосовно всеукраїнського та обласного референдумів, що проходитимуть 1 грудня.

Всі без винятку учасники конференції висловилися за підтримку суверенної України. Водночас з подібною одностайністю (крім одного) вони висловилися проти автономного статусу Закарпаття.

Микола ГОРВАТ.

Закарпатська область.

ДАЛИ ПАСАЖИРАМ ПО М'ЯКОМУ МІСЦЮ

Тижнів зо три тому між Талалаївкою й Черніговом перестав курсувати старенький, але м'який «Ікарус». Натомість виділено «твердого» автобуса, хоч Талалаївка — найвіддаленіший райцентр, а м'які «Ікаруси» ходять в області й на значно коротших маршрутах. Народ у нас терплячий: хай буде твердо, аби вже їхало. Але дехто спекулює на терпінні пасажирів: довгенько касири на

Ситуація

автостанції «нічого не знали» й продавали квитки на «твердий» автобус за «м'яким» тарифом. Часом спохопиться якийсь пасажир, тоді починається переоформлення, від'їзд затягується, водії нервують. Зателефонувавши до обласного об'єднання автобусних станцій, ми з'ясували, що там не дуже поінформовані — який автобус ходить з Талалаївки до Чернігова і які квитки на нього продаються. А щоб налагодити нормальне обслуговування, треба кудись писати, просити. А тим часом накручує кілометри «твердий» автобус — як «м'який».

Яків КОВАЛЕЦЬ.

Чернігівська область.

КОЖЕН ДО СВОГО

Існує думка, що українські парламентарії, які суміщають депутатство із виконанням посадових обов'язків, нізащо не хочуть полишати службові крісла. А от народний депутат України О. Рябоконь узяв та й відмовився від головування у рідному колгоспі «Заповіт Ілліча», що на Сквирщині. Олександр Григорович вирішив віддати всього себе парламенту.

На загальних зборах обрано нового голову. Ним став головний агроном господарства М. Лукащук, котрий, до речі, вже обіймав раніше цю посаду.

Анатолій ВЛАСЕНКО, журналіст.

Біла Церква Київської області.

ФЛАГМАН ТОНЕ

У третьому кварталі 1991 року видавництво «Наддніпрянська правда», де друкується колишній флагман партійної преси «Правда», а також інші газети колишнього союзного центру, почав рахувати збитки. На один карбованець продукції газетного виробництва не добрали 14 копійок. Якщо врахувати мільйонні обсяги, то неважко вивести розмір збиткової суми.

— Деякі московські газети випускати невигідно, бо вони мають малі тиражі,— каже начальник планово-економічного відділу Л. Душенко.— Якщо середньоразовий тираж менше 50—60 тисяч примірників, то потужні машини нічого й запускати. Тим часом тираж «Правды» по нашому регіону нині до 22 тисяч. З наступного року впаде наполовину.

Реалії

В умовах переходу до ринку, коли колектив хоче справді стати господарем видавництва, треба або скорочувати штат працівників, або шукати вигідніших клієнтів, відмовившись також й від друкування «флагмана», який дав крен серед моря нових демократичних видань.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Херсон.

1991 КИЇВ

Перший кінофестив столиці на замовлення ми владар така тепла на була Миколайчу видноколаї фільм.

Минуло кіномитців єва, вируш рия Кіц звідки п мантичн раїнсько лю зустр на роди Низько в Іванові др матері К

Поріг р ступають колишньо Степанков України Н талія Нау Іллєнко, ники тала чука. Від оселя, притул швидкопл стає мемо Поряд з чим віття застиг у Іван Мико

А увеч митці взя дійному якого п моги чер постражда хімічного кінотеатра

КО

Н

«Козаки Жолдака славно, б менше, н тут же ст ла цього ший, і ак чи склад мимоволі мотиви, п не, що т ворожу ф фортецю го за доп сто диво спожив ж оковитої

Кадр з Максима

…АНОНІМНО

…ту

…людей у … кабінети …ьтті, Запо… …, Єкатерин… …ку та ін.

…ко про суть …ття. Впер… …С. Сить… …Андреєв ви… …всього …ромагнітний …організм …у рівнова… …відхилен…

…це корекція …етодом мік… …нансної те… …то, лікуван… …травні 1989 …бувся пер… …симпозіум. …участь екс… …раїни. І вони …вченим …у світі не… …лежить Ук…

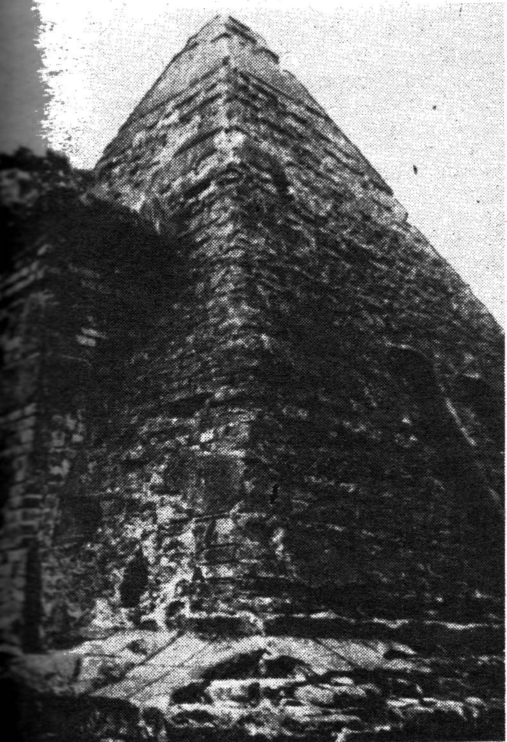
раїні. В даний час Центр на Фрунзе продовжує анонімне лікування людей, що потрапили в залежність від алкоголю, нікотину, опіуму. Крім перелічених захворювань Центр проводить лікування виразки шлунка і дванадцятипалої кишки, граничних нервово-психічних захворювань, полових розладів, легеневих захворювань, печінки, остеохондрозу та інших патологій, що не піддаються традиційним методам лікування.

Разом з тим проводиться мануальна терапія та загальний масаж, ультразвукова діагностика за методом китайських оздоровлювальних систем, які не тільки зміцнюють здоров'я, але попереджують хвороби, омолоджують організм людини.

Продовжується набір і підготовка лікарів-курсантів.

Контактний телефон: 435-52-06.

Тетяна ХЛЄБНИКОВА.

…діваються на …е співробіт… …орили корес… …С» на прес… …тр інвестицій …, член парла…

менту Мустафа ель Фаед і голова економічного комітету правлячої національно-демократичної партії Єгипту Фамір Абар.

«Євро-ІКС».

…О М'ЯКОМУ МІСЦЮ

…не знали» …на «твер… …ким» та… …спохопиться …тоді почина… …ння, від'їзд …нервують. …обласного …х станцій, …там не дуже

поінформовані — який автобус ходить з Талалаївки до Чернігова і які квитки на нього продаються. А щоб налагодити нормальне обслуговування, треба кудись писати, просити. А тим часом накручує кілометри «твердий» автобус — як «м'який».

Яків КОВАЛЕЦЬ.

Чернігівська область.

…ОНЕ

Реалії

…овські газе… …вигідно, бо …тиражі,— …планово-еко… …Л. Душен… …дноразовий …—60 гисяч …потужні ма… …запускати. …«Правды» …нині до …тупного року

В умовах переходу до ринку, коли колектив хоче справді стати господарем видавництва, треба або скорочувати штат працівників, або шукати вигідніших клієнтів, відмовившись також й від друкування «флагмана», який дав крен серед моря нових демократичних видань.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Херсон.

Знак біди

ВВІМКНІТЬ СИРЕНИ

Колектив Хортицької підстанції «Швидкої допомоги» Запорізької області, що обслуговує понад 100 тисяч чоловік, попередив обласну Раду народних депутатів та обраду профспілок, що з 1-го січня розпочне страйк, якщо до того не буде поліпшено умови роботи й соціального захисту. Зокрема, медики добиваються надання офіційного статусу 5-й міській лікарні «Швидкої допомоги», підвищення зарплати, запровадження надбавок за роботу в ризикованих умовах, забезпечення спецодягом, екологічно чистими продуктами, житлом, збільшення тривалості тарифної відпустки тощо.

Олександр МИХАЙЛЮТА.

Запоріжжя.

Факт

ПОЛІТУРОЛОГІЯ

У Тячеві відбулася конференція лікарів-урологів.

— Поряд з суто професійними проблемами,— заявив один із її учасників,— в цей напружений політичний період не могли пройти і повз ряд суспільних питань. Зокрема, стосовно всеукраїнського та обласного референдумів, що проходитимуть 1 грудня.

Всі без винятку учасники конференції висловилися за підтримку суверенної України. Водночас з подібною одностайністю (крім одного) вони висловилися проти автономного статусу Закарпаття.

Микола ГОРВАТ.

Закарпатська область.

КОЖЕН ДО СВОГО

Існує думка, що українські парламентарії, які суміщають депутатство із виконанням посадових обов'язків, нізащо не хочуть полишати службові крісла. А от народний депутат України О. Рябоконь узяв та й відмовився від головування у рідному колгоспі «Заповіт Ілліча», що на Сквирщині. Олександр Григорович вирішив віддати всього себе парламенту.

На загальних зборах обрано нового голову. Ним став головний агроном господарства М. Лукащук, котрий, до речі, вже обіймав раніше цю посаду.

Анатолій ВЛАСЕНКО, журналіст.

Біла Церква Київської області.

БІЛИЙ ПТАХ НА БАТЬКІВСЬКОМУ ОБІЙСТІ

Перший Всеукраїнський кінофестиваль перебрався зі столиці на Буковину. Ніби на замовлення, в краї цими днями владарювала така пізня, така тепла осінь. Такою вона була й тоді, коли Іван Миколайчук знімав на рідних видноколах свій останній фільм.

Минулої суботи делегація кіномитців, що прибула з Києва, вирушила в село Чортория Кіцманського району, звідки починався злет романтичного «Білого птаха» українського кіно. Хлібом-сіллю зустрічала гостей славна родина Миколайчуків. Низько вклонилися колишні Іванові друзі його старенькій матері Катерині Олексіївні.

Поріг родинної хати переступають народний артист колишнього СРСР Кость Степанков, народні артисти України Ніна Матвієнко, Наталія Наум, режисер Вадим Іллєнко, численні шанувальники таланту Івана Миколайчука. Віднині ця скромна оселя, [illegible] до пагорба над швидкоплинним Черемошем, стає меморіальним музеєм. Поряд з нею, під полум'яним віттям калини, навічно застиг у бронзі незабутній Іван Миколайчук.

А увечері київські кіномитці взяли участь у благодійному концерті, кошти від якого [illegible] допомоги чернівецьким дітям, що постраждали від небезпечного хімічного захворювання. У кінотеатрах Чернівців розпочався показ фільмів, що були представлені в конкурсній програмі Першого Всеукраїнського кінофестивалю.

Наступного дня, у неділю, сотні чернівчан зібралися на майдані біля одного з кращих кінотеатрів міста з нагоди присвоєння йому імені Івана Миколайчука. Разом з родичами відомого актора й режисера сюди прибув інструментальний ансамбль музик-самородків з Глинниці Кіцманського району. Той ансамбль, який своїми іскрометними мелодіями озвучував «Білого птаха з чорною ознакою». Народні віртуози грали так, що в багатьох людей на очі набігали сльози.

Потім у цьому ж кінотеатрі відбувся перегляд конкурсних стрічок. В ці фестивальні дні тут пройде також ретроспективний показ фільмів, в яких знімався Іван Миколайчук.

Оголосило про свій вибір глядацьке жюрі. Нагороду за краще виконання жіночої ролі присуджено актрисі Євдокії Германовій за роботу у фільмі «Ніагара», чоловічої — актору Віктору Солов'йову, який знявся у фільмі «Останній бункер». Приз глядацьких симпатій одержав режисер Вадим Іллєнко — режисер-постановник «Останнього бункера».

Фестиваль на батьківщині І. Миколайчука триває.

Василь БАБУХ, власний кореспондент «Голосу України».

Чернівецька область.

Прем'єра

КОЗАКИ ЙДУТЬ — КРОК ПЕРШИЙ

«Козаки йдуть» — фільм студії «Рось» за сценарієм Богдана Жолдака вже розрекламовано як «козацький бойовик», і це славно, бо наші запорожці заслуговують на власний вестерн не менше, ніж техаські ковбої. Але, коли кажеш «бойовик», то тут же ставиш його в ряд інших бойовиків — і бачиш, що школа цього жанру в нашому кіно ще не склалася. І задум хороший, і актори прекрасні, і каскадери добрячі — а фільм навряд чи складе конкуренцію чужим бойовикам. Можливо, тому, що мимоволі повторює якісь, знайомі нам ще з «Чудової сімки» мотиви, покладені на плавні, загальмовані українські ритми. Єдине, що тут виглядає свіжо — це епізод, коли козаки підірвали ворожу фортецю. Є, мабуть, тисяча кіношних способів висадити фортецю в повітря, але ніхто в світовому кіно ще не робив цього за допомогою барила доброї горілки! Чудова метафора! Просто дивовижно, як це Богдан Жолдак, котрий за своє життя не спожив жодної краплі спиртного, зумів так глибоко осягнути роль оковитої в історії українського козацтва.

Христофор ГРУША.

Кадр з фільму «Козаки йдуть» — Михайло Голубович у ролі Максима Тритуза.

4. ПРО ЩО МІ… МІГУС У…

Відповідь на запитання «Коли ми будемо жити хоча б, як у Польщі?» отримав від свого колеги-журналіста Стефана Мігуса, який працює в Ольштині у газеті «Щоденник півночі». Стефан до того ж очолює місцеву філію Об'єднання українців у Польщі. Саме ця організація на проведення козацького свята запросила ансамблі «Бункер йо» з Івано-Франківська, «Галицький дзвін» зі Львова, «ЕКО» з Києва, відомого українського барда Стаса Тризубого зі Львова. Про їх виступи варто розповісти окремо, а тепер хочу повернутися до родини Мігусів.

Її під час операції «Вісла», як і багато інших українських сімей, переселили подалі від України. На північ. На погані піщані землі. Але й тут Мігуси вижили завдяки своїй працьовитості.

Ми приїхали до батьків Стефана у неділю. І зустрівся син із батьком не у хаті, а у... полі. Пан Мігус на маленькому тракторі орав поле. Вже потім він розповів, що має 22 гектари землі. Вирощує пшеницю, кукурудзу, картоплю, городину для сі…

Наші манд…

м'ї. Тримає … наш «Запор… їздить в мі… Мігус на пі… 70 центнері… клопіт з її … продати зал… долари, звич… же низькою … українці і к… мусь не вро… у наших ко… пах. І готов… за договірн… речі, кілогра… льських маг… 1000 злотих… ною угодою. … польських у… уряду Украї…

— Ви ку… наді, а є ж … ціни нижче … везення обій… — говорили… якими знайо… гус.

І знаєте, … український с… вуть у Поль… рець. Так. П… Але все це … придбати. В…

Спорт

РЕП…

Минулих п'ятниці, суботи та неділі гралися матчі-відповіді 1/16 фіналу розіграшу Кубка країни. Наведу результати поєдинків за участю українських клубів: «Динамо» (Мінськ) — «Полісся» (Житомир) — 0:0, «Арарат» — «Нива» (Тернопіль) — +:—, «Шахтар» (Донецьк) — «Спартак» (Нальчик) — +:—, «Чорноморець» (Одеса) — «Цементник» (Новоросійськ) — 2:0, «Металург» (Запоріжжя) — «Копетдаг» (Ашхабад) — 2:1, «Дніпро» (Дніпропетровськ) — «Хімік» (Джамбул) — +:—, «Металіст» (Харків) — «Новбахор» (Наманган) — 3:0.

«Динамо» (Київ) — «Нафтовик» (Охтирка) — 4:0 (1:0). Київ. Стадіон «Динамо». 500 глядачів. Суддя О. Борисов (Семипалатинськ).

«Динамо»: Мартинкенас, Ю. Мороз (Зубаха, 82), Безсмертний, Алексаненков, Шматоваленко, Ковалець (Шаран, 46), В. Мороз, Грицина, Саленко, Беца, Матвеєв.

«Нафтовик»: Прохоров, Липинський, Яїчник, Ярмак, Сухарєв, Фомин, Попович, Шуршин (Листопадов, 84), Горох, Задорожний (Матвейченко, 46), Тимченко.

Перед початком цієї зустрічі нечисленні глядачі, яких не злякав навіть нудний дощ, футболісти-динамівці привітали гостей із виграшем ними першого місця в чемпіонаті України.

Забігаючи наперед, скажу, що, незважаючи на переконливу перевагу господарів у рахунку, й охтирці діяли досить привабливо і сподобалися глядачам, які прагнули підтримати їх морально. Слід, мабуть, зробити скидку на те, що футболісти «Нафтовика», маючи такого авторитетного суперника, безумовно, надмірно хвилювалися. Додамо до цього й мокре поле.

І все ж, повторюю, в складі «Нафтовика» було чимало хороших майстрів. Це і нев'янучий ветеран Борис Шуршин. А молодий атакуючий півзахисник Микола Липинський — стрункий, швидкий, настирний гравець,

на думку ф… добитися в …

Ну, а дл… одна з репе… чатком груп… зиграшу Куб… чемпіонів. А… дав можли… Ахріку Цвей… цю, а Ігоря… міняв» цьог… лер Валдіс… З'явився в с… і новобранец… смертний, я… привернув … Здавалося, … но... шукає … Анатолій гра… хисника. І, … його головно… роль юнак в… у житті.

— Перед… домив Безс… де він гра… А. Пузач.— … хвилювався, … льному полі… ди подилися … вання. То… спритний, … ся, щоб він…

— А де в…

— Самі … смертний — … нин, навчав… кій ДЮСШ… обкатку в … «Приладисті… повернувся д…

За діями … пильно спос… розвідників … представник… ка» та кільк… журналістів… власний кор… скві найбіл… лії спортивн… ла», мій да… Жозе Аугус… мені, що нед… в'ю у Сергі… сказав репор… жання Укра… ренною і в … номіці, і в … в футболі —… футбол,— с… має чудову … В націонал… виступатиму… 15—16 сил… ловне, офіці… міжнародни… гра буде ва…

КІНОФЕСТИВАЛЬ ЧЕРНІВЦІ …пам'яті …ИЧУКА

БІЛИЙ ПТАХ НА БАТЬКІВСЬКОМУ ОБІЙСТІ

…еукраїнський
…еребрався зі
…вину. Ніби на
…аї цими дня-
… така пізня,
…ь. Такою во-
… коли Іван
…ав на рідних
…й останній

…ти делегація
…рибула з Ки-
… село Чорто-
…ого району,
…я зле… ро-
…го … ук-
… Хл…м-сіл-
… гостей слав-
…иколайчуків.
…лися колишні
…го старенькій
…і Олексіївні.
…ї хати пере-
…дний артист
…СРСР Кость
…дні артисти
…атвієнко. На-
…жисер Вадим
…ні шануваль-
…ана Миколай-
…ця скромна
…ел… …ніздо
…паго… над
… Черемошем,
…им музеєм.
…ід пломенію-
…ини, навічно
… незабутній
…к.
…івські кіно-
…сть у благо-
…і, ко…и від
…в ф… допо-
…им д…им, що
… небезпечного
…рювання. У
…нівців розпо-

чався показ фільмів, що були представлені в конкурсній програмі Першого Всеукраїнського кінофестивалю.

Наступного дня, у неділю, сотні чернівчан зібралися на майдані біля одного з кращих кінотеатрів міста з нагоди присвоєння йому імені Івана Миколайчука. Разом з родичами відомого актора й режисера сюди прибув інструментальний ансамбль музик-самородків з Глинниці Кіцманського району. Той ансамбль, який своїми іскрометними мелодіями озвучував «Білого птаха з чорною ознакою». Народні віртуози грали так, що в багатьох людей на очі набігали сльози.

Потім у цьому ж кінотеатрі відбувся перегляд конкурсних стрічок. В ці фестивальні дні тут пройде також ретроспективний показ фільмів, в яких знімався Іван Миколайчук.

Оголосило про свій вибір глядацьке жюрі. Нагороду за краще виконання жіночої ролі присуджено актрисі Євдокії Германовій за роботу у фільмі «Ніагара», чоловічої — актору Віктору Соловйову, який знявся у фільмі «Останній бункер». Приз глядацьких симпатій одержав режисер Вадим Ілленко — режисер-постановник «Останнього бункера».

Фестиваль на батьківщині І. Миколайчука триває.

Василь БАБУХ,
власний кореспондент «Голосу України».
Чернівецька область.

Прем'єра

…АКИ ЙДУТЬ — …ОК ПЕРШИЙ

…» — фільм студії «Рось» за сценарієм Богдана
…озрекламовано як «козацький бойовик», і це
… запорожці заслуговують на власний вестерн не
…ські ковбої. Але, коли кажеш «бойовик», то
…ого в ряд інших бойовиків — і бачиш, що-школ…
… в нашому кіно ще не склалася. І задум хоро-
…екрасні, і каскадери добрячі — а фільм навряд
…ренцію чужим бойовикам. Можливо, тому, що
…рює якісь, знайомі нам ще з «Чудової сімки»,
…і на плавні, загальмовані українські ритми. Єди-
…дає свіжо — це епізод, коли козаки підірвали
…. Є, мабуть, тисяча кіношних способів висадити
…ря, але ніхто в світовому кіно ще не робив цьо-
… барила доброї горілки! Чудова метафора! Про-
…як це Богдан Жолдак, котрий за своє життя не
…раплі спиртного, зумів так глибоко осягнути роль
…ї українського козацтва.

Христофор ГРУША.

…у «Козаки йдуть» — Михайло Голубович у ролі
…

4. ПРО ЩО МРІЄ УКРАЇНЕЦЬ МІГУС У ПОЛЬЩІ

Наші мандрівки

Відповідь на запитання «Коли ми будемо жити хоча б, як у Польщі?» отримав від свого колеги-журналіста Стефана Мігуса, який працює в Ольштині у газеті «Щоденник півночі». Стефан до того ж очолює місцеву філію Об'єднання українців у Польщі. Саме ця організація на проведення козацького свята запросила ансамблі «Бункер йо» з Івано-Франківська, «Галицький дзвін» зі Львова, «ЕКО» з Києва, відомого українського барда Стаса Тризубого зі Львова. Про їх виступи варто розповісти окремо, а тепер хочу повернутися до родини Мігусів.

Її під час операції «Вісла», як і багато інших українських сімей, переселили подалі від України. На північ. На погані піщані землі. Але й тут Мігуси вижили завдяки своїй працьовитості.

Ми приїхали до батьків Стефана у неділю. І зустрівся син із батьком не у хаті, а у... полі. Пан Мігус на маленькому тракторі орав поле. Вже потім він розповів, що має 22 гектари землі. Вирощує пшеницю, кукурудзу, картоплю, городину для сім'ї. Тримає кілька корів. Має наш «Запорожець», на якому їздить в місто. Так-от, пан Мігус на піску вирощує по 70 центнерів пшениці. Має клопіт з її збутом. Готовий продати залишки Україні. За долари, звичайно. Але за дуже низькою ціною. Мають українці і картоплю, яка чомусь не вродила цього року у наших колгоспах і радгоспах. І готові її теж продати за договірними цінами (до речі, кілограм картоплі у польських магазинах коштує 1000 злотих) або за бартерною угодою. Та, на жаль, до польських українців ніхто з уряду України не звертався.

— Ви купляєте хліб в Канаді, а є ж і поруч. У нас і ціни нижче за світові і перевезення обійдеться дешевше, — говорили мені селяни, з якими знайомив Стефан Мігус.

І знаєте, про що мріють українські селяни, що живуть у Польщі? Про трактор. Так. Про добрива. Так. Але все це можна у Польщі придбати. Вони мріють повернутися на рідну землю вільної України і хазяйнувати на ній, годувати своїх земляків. Вони добре вміють робити свою справу, бо живуть без державних дотацій, без державної допомоги. Лише конкуренція. Виграє той, хто має кращу продукцію.

Пан Мігус із знанням справи розповідав, як він би облаштувався на рідній землі.

— І не жаль було б кидати оцю хату, землю, господарство? — запитую його.

— Ні. Дуже додому тягне. А там би у мене вийшло. Земля на Україні родюча. От тільки ніхто не заважав би. Тут закони дозволяють працювати, жити, а у вас, на жаль, нічого поки не міняється. Ми всі слідкуємо за подіями на Україні і чекаємо, коли вона повністю стане незалежною. Дуже прикро, що не враховується думка тих українців, які живуть за кордоном...

А потім пан Мігус вибачився перед гостями: треба збиратися до сусіднього села, де давали концерт хлопці зі Львова. Втім, нам було по дорозі.

Олександр БІЛИК.

Спорт

РЕПЕТИЦІЯ КИЯН

Минулих п'ятниці, суботи та неділі гралися матчі-відповіді 1/16 фіналу розіграшу Кубка країни. Наведу результати поєдинків за участю українських клубів: «Динамо» (Мінськ) — «Полісся» (Житомир) — 0:0, «Арарат» — «Нива» (Тернопіль) — +:—, «Шахтар» (Донецьк) — «Спартак» (Нальчик) — +:—, «Чорноморець» (Одеса) — «Цементник» (Новоросійськ) — 2:0, «Металург» (Запоріжжя) — «Копетдаг» (Ашхабад) — 2:1, «Дніпро» (Дніпропетровськ) — «Хімік» (Джамбул) — +:—, «Металіст» (Харків) — «Новбахор» (Наманган) — 3:0.

«Динамо» (Київ) — «Нафтовик» (Охтирка) — 4:0 (1:0). Київ. Стадіон «Динамо». 500 глядачів. Суддя О. Борисов (Семипалатинськ).

«Динамо»: Мартинкенас, Ю. Мороз (Зубаха, 82), Безсмертний, Алексаненков, Шматоваленко, Ковалець (Шаран, 46), В. Мороз, Грицина, Саленко, Беца, Матвєєв.

«Нафтовик»: Прохоров, Липинський, Яїчник, Ярмак, Сухарєв, Фомин, Попович, Шуршин (Листопадов, 84), Горох, Задорожний (Матвейченко, 46), Тимченко.

Перед початком цієї зустрічі нечисленні глядачі, яких не злякав навіть нудний дощ, футболісти-динамівці привітали гостей із виграшем ними першого місця в чемпіонаті України.

Забігаючи наперед, скажу, що, незважаючи на переконливу перевагу господарів у рахунку, й охтирці діяли досить привабливо і сподобалися глядачам, які прагнули підтримати їх морально. Слід, мабуть, зробити скидку на те, що футболісти «Нафтовика», маючи такого авторитетного суперника, безумовно, надмірно хвилювалися. Додамо до цього й мокре поле.

І все ж, повторюю, в складі «Нафтовика» було чимало хороших майстрів. Це і нев'янучий ветеран Борис Шуршин. А молодий атакуючий півзахисник Микола Липинський — стрункий, швидкий, настирний гравець, на думку фахівців, здатен добитися в футболі чимало.

Ну, а для киян це була одна з репетицій перед початком групового турніру розіграшу Кубка європейських чемпіонів. Анатолій Пузач дав можливість відпочити Ахріку Цвейбі, Сергієві Заїцю, а Ігоря Кутепова «підміняв» цього разу його дублер Валдіс Мартинкенас. З'явився в складі динамівців і новобранець Анатолій Безсмертний, який одразу ж привернув до себе увагу. Здавалося, що м'яч постійно... шукає цього блондина. Анатолій грав останнього захисника. І, як дізнався від його головного тренера, цю роль юнак виконував вперше у житті.

— Перед матчем повідомив Безсмертного про те, де він гратиме,— розповів А. Пузач.— Хлопець розхвилювався, але на футбольному полі невідомо й куди поділися оті його переживання. Толя — технічний, спритний, швидкий. Хотілося, щоб він прогресував...

— А де ви його знайшли?

— Самі виховали. Безсмертний — корінний киянин, навчався в динамівській ДЮСШ. Потім пройшов обкатку в мукачівському «Приладисті». І ось тепер повернувся додому.

За діями киян особливо пильно спостерігала група розвідників із Лісабона: представник клубу «Бенфіка» та кілька португальських журналістів. З ними був і власний кореспондент у Москві найбільшої в Португалії спортивної газети «Е Бола», мій давній знайомий Жозе Аугушту. Він розповів мені, що недавно брав інтерв'ю у Сергія Юрана. Той сказав репортерові, що бажання України стати суверенною і в політиці, і в економіці, і в спорті, зокрема, в футболі — логічне. «Наш футбол,— сказав Юран,— має чудову базу і традиції. В національному чемпіонаті виступатимуть принаймні 15—16 сильних клубів. Головне, офіційно вирватися на міжнародний простір. Тоді гра буде вартою свічок».

Дії динамівців проти «Нафтовика» гостям сподобалися. Хтось із стану суперників, можливо, побуває і на наступному матчі київського «Динамо». То буде також кубковий поєдинок — проти динамівців Мінська. А пройде він наступної п'ятниці на Республіканському стадіоні столиці України. То вже буде остання репетиція перед зустріччю з «Бенфікою».

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

* * *

Хокей. Відкритий чемпіонат країни. «Сокіл» (Київ) — «Торпедо» (Нижній Новгород) — 3:8 (2:4, 0:3, 1:1).

Баскетбол. Чемпіонат Європи (чоловіки), відбірковий матч. Болгарія — СРСР — 75:70.

Оказії

З ЖИТТЯ «ЧИСТИЛЬНИКІВ»

Капітально «почистили» днями цех Кіровоградської хімчистки, де зберігався вже підготовлений до видачі одяг, невідомі злодії. Та так, що й слідів не залишилося. З усього видно, що працювали професіонали.

Відключивши сигналізацію, через вікно над вхідними дверима пролізли до приміщення. Забрали жіночий костюм, кожух, дві куртки, імпортні футболки та інші вироби і тим же шляхом повернулися назад, не забувши, звісно, знову сигналізацію увімкнути.

Тепер адміністрація ламає голову, як його розрахуватися з клієнтами. Зі скидкою на процент зносу — ті не погоджуються. Платити ж за нові — коштів шкода.

Дійсно, ще б не шкодувати, адже не щастить тій хімчистці та й годі. Протягом року її вже «очистили» вдруге.

Микола ВОЛОК.
Кіровоград.

ПІД ГАРЯЧУ РУКУ

У місті Антрациті Луганської області міліціонер побачив жінку, яка «виховувала» дитину за допомогою кулака. Вирішив зробити зауваження. Розгнівана матуся, якій не дали довести до кінця виховний процес, накинулася на стража порядку. Незважаючи на підготовку останнього з самбо, бій був рівним: тілесні пошкодження отримали обидві сторони.

ІВА «Схід».

ПОГОДА

19 та 20 листопада на Україні передбачаються невеликі, місцями помірні дощі. 19 листопада у східних областях без опадів. Температура вдень 5—11, на півдні 12—18 тепла, вночі 1—6 тепла, у північній частині України місцями 1—3 градуси морозу.

По Києву та області сьогодні вдень місцями невеликий дощ. Вітер південно-східний, 7—12 метрів на секунду. Температура 6—11 градусів тепла.

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

Чергова по випуску новин Людмила БАРАНЕВИЧ.
Тел. 446-61-13.

САЛО НА МАГНІТНІЙ ВОДІ

У мене задзвонив телефон.

— Вам м'яса не треба!

— М'яса! — розгубився я.

— Так, але щоб відразу тонн тисяч десять або й сто.

Тут я подумав, що помилилися телефоном, і сказав про це в трубку.

— То хіба ваша газета не пише, що в магазинах порожньо, а людей годувати треба! — здивувався співрозмовник.

ТОГО ж дня ми зустрілися. Петро Васильович Шатських, з'ясувалося, виробництвом м'яса раніше не займався. Він — технар. І наділений пошуковою пристрастю винахідника. От якось і запровадив на заводі оригінальний та несподіваний метод очищення нагрівальних котлів від накипів без зупинки агрегатів.

П. Шатських спокійно обмежився б, очевидно, досить ефективним використанням свого пристрою на очищенні заводських котлів і не мав би сьогодні аніяких клопотів, якби... Якби не випробував намагнічену воду на собі. Так-так. Болячки погоїлися, щезли, виразки шлунку мов не було, апетит з'явився, як ніколи, самопочуття — дай, Боже, кожному і в двадцять літ.

Ще кілька років тому Петро Васильович знайшов охочих провести експеримент. У сусідній, Полтавській, області, Пирятинському відгодівельному радгоспі. Ось переді мною підсумковий документ, завірений печаткою й підписами директора, головного зоотехніка і бригадира. Цитую останній рядок під стовпчиками цифр: «Добавка до середньодобових приростів у дослідній групі великої рогатої худоби на кожну голову — плюс 134 грами. Збільшення приростів за рахунок намагніченої води склало 15 (п'ятнадцять) відсотків».

Ніде не знайшовши жаданої підтримки, П. Шатських збагнув: часи ж нині настали для людей підприємливих сприятливі: не обов'язково кланятися авторитетам, можна й самому «пробивати» розробку. Не довго думаючи, Шатських, коротше, зорганізував... кооператив. По впровадженню своїх «уемовів» — так назвав чудернацькі «хомути»-пристрої намагнічення води.

Зрештою, зголосився радгосп-комбінат, що в селі Нива Трудова Апостолівського району, але вніс у договір істотне застереження: спочатку виконавець проводить «показово-перевірковий дослід».

І що ж показав «показовий» дослід? Є акт з печатками й підписами, в якому значиться: «За три місяці (91 день) середньодобовий приріст дослідної групи бичків склав 743 грами живої ваги, контрольної — 599 грамів. У процентному відношенні перевага — 24 відсотки».

Окрилений успіхом, П. Шатських уже монтував свій пристрій на свиновідгодівельному комплексі радгоспу-комбінату. А в Магдалинівському колгоспі «За мир» погодилися «для проби» поїти «магнітною» водою дійних корів. І це привабило Петра Васильовича. Якщо і справді не тільки м'ясо, а й молоко можна одержувати додатково «з нічого»?

Забігаючи наперед, повідомлю: схоже, що можна. У дослідній групі, де отримували на добу від корови 3,2 кілограма молока, по закінченні експерименту надоювали по 10,5 кілограма, в іншій групі — з 4,6 (чотирьох і шести десятих) зріс лише до семи кілограмів... Отже, ніяких сумнівів: шкура варта вичинки?

Гай-гай, сьогодні ситуація така: ні Нива Трудова, ні колгосп «За мир» з кооперативом не побажали розрахуватися. Воно ж вийшло, що мусили б переказувати чималенькі суми... «А за що? Де гарантія, що це наслідки чудодійного впливу намагніченої води?» — облили Петра Васильовича холодною водою вчорашні замовники. І кооператив, вичерпавши позику, розбігся. Залишився Шатських один, як палець.

У Ниві Трудовій побувала моя колега з місцевої газети. «Заперечувати ефект марно,— призналися журналістці начальники двох відгодівельних комплексів радгоспу М. Шавкун та О. Устинов,— але все це... по воді вилами писано. Шатських не біолог, навіть не зоотехнік, наукових же обгрунтувань ніяких. То що він хоче?» У колгосп «За мир» я сам поїхав з Петром Васильовичем. Мали ми розмову з економістом господарства В. Чепурком — «головним кривдником» Петра Васильовича, бо це він відмовився виплачувати кооперативові належне.

— Штука цікава, щось у ній є,— погодився Володимир Степанович.— Прирости таки зросли... Але хай Шатських мені доведе, що спрацювала винятково його «магнітна» вода. Чинників багато, а дослід треба проводити ретельно і чисто, враховуючи геть усі обставини...

Знову, отже, за рибу гроші? Далі В. Чепурко виклав контраргументи, за якими Петро Васильович ніби сам винен, що обмаль наукових підтверджень, а в колгоспі, наобіцявши, не беруться тепер експеримент здійснювати «у чистому вигляді». Ще я зрозумів і таке: рядовим тваринникам байдуже, бо «дармове» зростання виробництва молока чи м'яса наче вже не від їхніх старань, то на доплату не можуть сподіватися. От для власного домашнього господарства люди просять П. Шатських виготовити пристрої, а тут, на фермі,— начальство нехай собі, як хоче, йому видніше.

«Легенди» про магнітну воду межують, звичайно, майже з сумнівними можливостями психотерапевтів чи екстрасенсів — я це розумію і віддаю собі звіт, що без належної перевірки пропагувати їх не слід. Хоч на наполегливі домагання П. Шатських, випробувавши намагнічену воду на собі, швидко став прихильником Петра Васильовича. Та плекаю надію привернути увагу небайдужих, ділових спеціалістів і мудрих, розважливих селян...

Микола НЕЧИПОРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Дніпропетровська область.

Селянський щоденник

УРОКИ ЯНА ГЮТА

Ян Гют, сухорлявий, стрункий, світлочубий голландець, до Нових Санжар заїхав зовсім не випадково. Хоча б, здавалось, що йому — голові концерну, який займає одне з перших місць у світі по експорту різноманітної сільськогосподарської продукції, робити на полтавській землі? Т підприємливого бізнесмена цікавив, насамперед, не фасад українського села. Хоча задля об'єктивності слід сказати, що червоніти за порядок на ланах і фермах господарям не довелося. Навпаки, містер Гют був захоплений новобудовами і господарським підходом до землі, а ще більше — потенційними можливостями наших чорноземів, які при наявності вдумливих кадрів дадуть змогу прогодувати не тільки себе, а й дещицю відправляти до Європи. Хай це буде в майбутньому. А що буде саме так, Ян Гют аж ніскільки не сумнівається.

Газета обласної Ради «Зоря Полтавщини» не випадково розповіла читачам про приїзд голландського фермера, бо питання, яким бути сьогодні і завтра селу, хвилює не тільки нас, а й, виявляється, закордон. Мабуть, це саме той випадок, коли інтереси збігаються: вони відкривають нас, а ми — їх, то чому б і не попрацювати разом?

Цікаво було не лише послухати справжнього сільського «профі», а й приміряти голландський метод до наших умов. Містер Гют твердо переконаний, що ефект більший тоді, коли менше, але вміло кероване науково-інтенсивне господарство. Як скажімо, в їх концерні, де на обмеженій земельній території фермерські і скооперовані колективи утримують щорічно майже шість мільйонів голів великої рогатої худоби, у тому числі половину дійного стада, 13 мільйонів свиней, майже 100 мільйонів курей. Чи можлива така форма організації праці, зокрема, у межах нині існуючих колгоспів і радгоспів? Виявляється, можлива.

Першим кроком до співробітництва буде поїздка новосанжарської делегації до Королівства Нідерланди. Спочатку візуальне знайомство, а потім — навчання фермерів і спільна робота голландців і полтавців у наших та їхніх умовах. Мета — виробити, зберегти продукцію і реалізувати її без посередників і нахлібників.

Мабуть, наївно сподіватись на швидку віддачу від подібного співробітництва, як і на те, що голландці нас нагодують. Але чим швидше ми зуміємо зламати застарілі і віджилі форми господарювання на селі, позбудемось громіздких надбудов, тим багатшим стане наш обідній стіл.

Григорій ГРИНЬ,
власний кореспондент «Голосу України».
Полтавська область.

За тривожним листом

ЩО ПОРАДИТИ РАДІ?

Лист прийшов на корпункт «Голосу України» — наче з минулого сторіччя: дві сусідки посварилися за межу. Тож спершу підійдемо до межі, обабіч якої живуть дві вже немолоді, пошарпані довгорічною роботою й усілякими хворобами жінки — Олена Грищук і Марія Притула. Колись, розповідають, як ще були живими їхні чоловіки, сусіди жили між собою добре. А тепер... І то якби за що — мова йде про якихось кілька десятків сантиметрів «території». Вже й Клеванська селищна Рада цим питанням займалася, визнала правоту Олени Грищук, визначила «демаркаційну лінію», та Марія Притула не підкоряється селищній владі...

— Цю справу ми владнаємо, — сказав голова селищної Ради, симпатичний молодий чоловік Валерій Новиков.— Це дрібниці. Ось затвердимо на громадському сході систему штрафів — будуть слухатися, наведемо порядок. Нас інше мучить...

І повідав Валерій Петрович сумну історію про те, як довго і майже безрезультатно мешканці Клевані воюють за земельні ділянки під городи, хоча б невеликі, хоча б по чотири сотки.

— Ви гадаєте, намарне оці жінки отак затялися за якісь сантиметри? — аж підвівся Валерій Петрович.— Селище розташоване у лісопарковій зоні, тут кожний клаптик незатіненої землі на вагу золота...

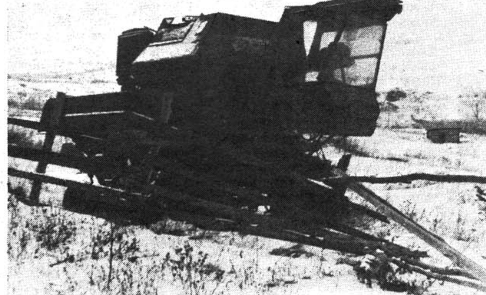
З ким же воюють клеванці? З усіма: з рай- і облвиконкомом, з головою тутешньої славнозвісної агрофірми «Зоря» двічі Героєм Соцпраці Володимиром Плютинським. Люди пишуть слізні заяви до селищної Ради, звідси йдуть папери в район і область, а справу з місця зрушити не можна.

З облвиконкому, наприклад, якось прийшов папір, що починався досить оптимістично: «Дане питання можна доручити Рівненському райвиконкому разом з облкомітетом по земельних ресурсах і земельній реформі...». Це — на прохання Клеванської селищної Ради визначити її межі і межі селища. З'ясовується, «можна доручити», а можна й ні. Отож і «доручають» з весни до цього часу.

Після неодноразових клопотань селищної Ради, після персонального прийому клеванських «чолобитників» В. Плютинський скликав збори уповноважених і виділив клеванцям аж... 35 гектарів, що дало можливість забезпечити (по 4 сотки) трохи більше, ніж десяту частину заявників.

Не збираємося всю провину валити на народного депутата — який він був би господар, якби легко розкидався землею. Тут у першу чергу треба зробити закид районній і обласній Радам. Скільки ж можна говорити про те, що треба дати бажаючим можливість працювати на землі (хоча б мінімальну), а робити зовсім інше? Даймо людям можливість прогодувати самим себе, і не треба буде нікому ламати голову над питанням: «Як годувати народ?».

Сергій МЕЛЬНИЧУК,
власний кореспондент «Голосу України».
Рівненська область

БУРЯКИ ПІД СНІГОМ

Коли на Волині вдарили перші морози, потрусило снігом, тоді всі побачили, що в області лише на 60 відсотків від посіяних площ викопано цукрові буряки. А в багатьох районах і того менше. Безконтрольність з боку управління сільського господарства і продовольства облвиконкому, правління облспоживспілки та виробничого об'єднання «Волиньовоч» призвела до того, що область заготовила лише 54 відсотки овочів до завдання. У містах Луцьку, Нововолинську відчувається нестача картоплі, а виконкоми міських Рад заходів не вживають. Можна подумати, що керівники області, міст і районів не знали, що буде зима. А тепер вдарили на сполох. Виконком обласної Ради народних депутатів визнав незадовільною роботу виконкомів районних Рад у завершенні комплексу осінньо-польових робіт, оголосив в області з 30 жовтня цього року надзвичайне становище на збиранні сільськогосподарського врожаю. Виявляється, що без оголошення надзвичайного стану навіть буряків не можемо викопати.

Богдан БЕРЕКЕТА,
власний кореспондент «Голосу України».
Луцьк.

Фото Геннадія СТЕПАНЕНКА.

Як уже повідомляли, у Москві підписано Угоду про принципи торгово-економічного співробітництва між Україною і Росією на 1992 рік. Укладенню угоди передували тривалі і детальні переговори. Серед інших проблем сторони торкнулися і стану справ у паливно-енергетичному комплексі та перспектив поглиблення інтеграції між двома державами.

Україна і Тюмень — географічні точки, важливі політичні і економічні чинники, від яких багато в чому залежить майбутнє розвитку взаємовигідних відносин між українським і російським народами. Яким реальним змістом наповнюються ці відносини сьогодні!

УКРАЇНА — ТЮМЕНЬ: НА ШЛЯХУ СПІВРОБІТНИЦТВА

Мовою документа

ПРЕДСЕДАТЕЛЮ ВЕРХОВНОГО СОВЕТА УКРАИНЫ Л. М. КРАВЧУКУ

Тюменская область является основным поставщиком на Украину нефти и газа. Республика принимала активное участие в развитии нефтегазового комплекса Тюмени. Исторически сложилось так, что из 3,2 миллиона жителей области около 600 тысяч составляют представители Украины, связывающие с ней свою дальнейшую судьбу. Это высококвалифицированные специалисты ведущих профессий (нефтяники, газовики, геологи, строители, транспортники), работники сферы обслуживания, учителя, медработники и многие другие, своим трудом вносящие достойный вклад в развитие Северного региона.

В связи с принятием законов о суверенитете Украины, о гражданстве, разработкой законов о пенсионном обеспечении, о приватизации, предполагаемым введением национальной денежной единицы возникли и требуют неотложного решения вопросы экономической и социально-правовой защиты интересов представителей Украины, проживающих и работающих на территории области.

Продолжая сложившиеся традиции, связывая их с дальнейшим развитием области, взаимовыгодного товарно-сырьевого обмена, считаем целесообразным подписать соглашение о сотрудничестве между Украиной и Тюменской областью в экономической и социальной сферах и договор о взаимных поставках продукции на 1992 год.

Подписание этих документов позволит дать уверенность людям в завтрашнем дне, приостановит отток квалифицированных кадров из области, будет способствовать дальнейшему развитию экономики Тюмени и Украины.

Ю. ШАФРАНИК,
глава администрации Тюменской области.

УКРАЇНА рішуче прямує до незалежності. Глибокі економічні перетворення в республіці, що визначаються цим процесом, не можуть не позначитися на мільйонах українців, які проживають в суміжних державах колишнього Союзу, економіка яких тісно переплетена з українською. На особливу увагу в зв'язку з цим заслуговує Тюменська область.

Тюменська область — головний постачальник в Україну: нафти — 50 млн. тонн на рік; 110 куб. м газу; 500 тис. куб. м лісу.

За останні 10 років Україна внесла в освоєння Тюменської області не один мільярд карбованців. Будувала місто Ноябрськ. Із 120 тисяч мешканців — 44 тисячі українців. Значний вклад будівельників України у нові міста Тюменської області — Сургут, Нижньовартовськ, Уренгой, Надим та інші. І сьогодні тисячі будівельників прибувають з України. Деякі з них мають по 2 квартири — одна в Україні, інша — в Тюмені. Постає запитання: як бути з власністю України — найбільшим в Тюменській області будівельно-монтажним поїздом «Укртюменжитлобуд», трестом «Укртюменмістобуд», трестом «Укртюменшляхбуд» та іншими, які займаються будівництвом житла і об'єктів соцкультпобуту на умовах субпідряду у концерну «Нафтогазбуд».

Прийняття Україною законів про суверенітет, про громадянство, розробка законів про пенсійне забезпечення, про приватизацію, передбачуване введення національної грошової одиниці поставили перед нашими співвітчизниками запитання: хто вони? Українці, росіяни, ненці? В результаті із Тюменської області йде великий відплив людей. Збирають валізи, їдуть на батьківщину і українці. Одночасно скорочуються українські обсяги фінансових і матеріально-технічних ресурсів, пов'язаних із запровадженням нових виробничих потужностей, направлених на розвиток нафтової та газової промисловості в цьому регіоні. Чи необхідно це робити? Адміністрація Тюменської області серйозно стурбована.

Від'їзд українців призводить до зниження видобутку нафти і газу. Складається ситуація, коли на промислах працювати буде нікому. Тільки за підсумками роботи за січень—вересень цього року видобуток нафти скоротився на 41,8 млн. тонн. Недоодержує нафти і газу Тюмень, недоодержує їх Україна (держпоставки цих ресурсів із Тюменської області виконуються лише на 60 відсотків). Безвихідь з видобутком нафти в Тюмені — безвихідь і для економіки України, і для економіки Росії. Загострюють тюменську безвихідь значні недопоставки з України продовольчих і непродовольчих товарів.

ЯК бути? Газовики і нафтовики Тюменської області звернулися до Б. Єльцина з проханням установити нові економічні відносини з Україною. В свою чергу, глава адміністрації Тюменської області Ю. Шафраник звернувся до Л. Кравчука з відповідним листом і пропозиціями по налагодженню взаємовигідного товарно-сировинного обміну між Тюменською областю і Україною.

Розвиток таких економічних зв'язків визначається, по-перше, новим статусом Тюменської області — як особливої зони, що одержала, відповідно з Указом Президента РРФСР «Про розвиток Тюменської області і Західно-Сибірського нафтогазового комплексу», право формувати і вільно використовувати 10 відсотків від спільного виробництва нафти, газу та іншої продукції, яка виробляється підприємствами Тюменської області для забезпечення соціально-економічного розвитку регіону, і 10 відсотків підприємствам і організаціям для підтримки технічного рівня виробництва і вирішення соціально-економічних проблем трудових колективів. Новий статус дає Україні великі можливості, втратити які означало б втратити значну частину української власності в цьому регіоні. По-перше, Україна може взяти участь у «Фонді реалізації Програми Тюменської області», вкладаючи інвестиції у створення на території області акціонерних товариств з обслідувань і розробки не тільки нафтових і газових родовищ, але й інших корисних копалин.

По-друге, надати право підприємствам і організаціям вступати у прямі господарські зв'язки, створювати спільні підприємства, асоціації, концерни, консорціуми, спілки, інші об'єднання. При цьому важливо визначити пріоритети для спільного інвестування. Такими сферами слід вважати: видобуток, переробку, реалізацію нафти, газу і нафтопродуктів; будівництво житла, об'єктів соцкультпобуту, автомобільних доріг, підприємств будіндустрії; заготівлю лісу і переробку деревини; створення і розвиток підприємств торгівлі, побутового обслуговування; переробку сільськогосподарської і рибної продукції. При цьому діяльність спільних підприємств України і Тюменської області не повинна підлягати квотуванню і ліцензуванню. Господарями спільної власності в Україні і Тюменській області могли б бути Кабінет міністрів України, адміністрація Тюменської області, банки, корпорації, трудові колективи і окремі громадяни. До речі, Указ Президента РРФСР про розвиток Тюменської області вже сьогодні надає таке право Україні.

Економічна сторона узгоджень на прямі поставки і обмін товарно-сировинними ресурсами і продукцією між підприємствами України і Тюменської області гостро ставить питання про дотримання принципу еквівалентності, що базується на світових цінах. Принцип еквівалентності — найважливіший в ринкових міждержавних зв'язках. В його реалізації — визнання статусу незалежності будь-якої держави на ділі. Політична свобода — це, насамперед, економічна свобода. Перехід Росії до вільних (світових) цін потребує одночасного переходу на вільні ціни і України. Наскільки ж реалізується принцип еквівалентності сьогодні в економічних взаємовідносинах Україна — Тюмень, можна розглянути на окремому прикладі. Україні одна тонна нафти коштує сьогодні 60 карбованців. За бартером одна тонна нафти обмінюється на 6—10 кілограмів цукру. З переходом на світові ціни за 2,5 тонни нафти треба віддавати тонну цукру (світова ціна однієї тонни цукру 300 доларів, однієї тонни нафти — 120—140 доларів). Річна поставка цукру в Тюмень — 60 тисяч тонн, відповідно можна одержати в обмін на цукор 150 тисяч тонн нафти, що становить 0,003 відсотка від спільних потреб. Для задоволення річної потреби нафти (50 мільйонів тонн) Україні потрібно 6 мільярдів доларів. Попередні розрахунки показують, що республіка за рахунок ввозу матеріальних ресурсів і поставки товарів народного споживання (за ринковими цінами) в Тюменську область зможе задовольняти 40—50 відсотків загальної потреби нафти, газу і лісу. При збереженні обсягу поставок нафти із Тюмені транзитом по трубопроводах в інші країни через Україну вона зможе одержати ще додатково 10—15 мільйонів тонн нафти. Однак є ще одне джерело, яке не враховується в міждержавних розрахунках — кваліфікована робоча сила України, що бере участь у розвитку Тюменської області, вартість якої ніхто поки що не намагався оцінити. Виникають, крім того, питання про перерахування частини пенсійного фонду РРФСР Україні для виплат пенсій громадянам, які користуються пільгами для осіб, що працюють в районах Далекої Півночі, компенсацію витрат на відтворення робочої сили і підготовку кадрів, яких залучають до роботи в Тюменській області тощо.

У СВОЮ чергу Верховна Рада України в законодавчих документах покликана гарантувати соціально-правовий захист нашим співвітчизникам: збереження громадянства України особам, що виїжджають на роботу в Тюменську область; право участі представникам України, що проживають і працюють у Тюменській області, в референдумах, виборах, в тому числі Президента і Верховної Ради, які проводяться в Україні; бронювання за кваліфікованими працівниками, інженерно-технічними працівниками і службовцями, що зайняті на робочих місцях в Тюменській області, житлової площі за місцем постійного проживання, незалежно від відомчої належності, на весь період роботи в цьому регіоні.

З урахуванням того, що найближчим часом в Україні будуть введені нові купони багаторазового використання і нова грошова одиниця (національна валюта), доручити Мінфіну і Держбанку розробити механізм реалізації даних питань для громадян України, які працюють і проживають в Тюменській області.

При розробці і прийнятті Закону про приватизацію відповідним комісіям Верховної Ради (в разі прийняття варіанту видачі акцій кожному жителю України) врахувати категорію осіб, які працюють в Тюменській області.

Володимир ЧЕРЕВАНЬ,
генеральний директор Українського інституту ринкових відносин і підприємництва, доктор економічних наук, професор.

Коментар

НАМ Є ПРО ЩО ДОМОВЛЯТИСЬ

В одній з республіканських газет днями було надруковано рекламне оголошення, яке запрошувало на роботу в районах Крайньої Півночі будівельників, машиністів екскаваторів, автокранів, бульдозерів, водіїв самоскидів та тягачів. Тут-таки і відомості про пільги — підвищений заробіток до двох з половиною тисяч карбованців, гуртожиток, бронювання житла в Україні, вахтовий метод організації праці...

Постає закономірне питання: невже в республіці такої категорії робітників удосталь? Чи не треба нам будувати житло, облаштовувати дороги? Яка зацікавленість чинна у відносинах Західного Сибіру і України?

Можна зрозуміти адміністрацію Тюмені, увійти, як кажуть, і у стан тих людей, які десять років тому покинули домівки в благодатній Україні і опинились на Крайній Півночі. Саме там за планом розвитку нафтогазового регіону утворилася спочатку своєрідна факторія українців, а потім і місто Ноябрськ. Будували його і шляхи навколо нього три великих підрозділи, яких годувала Україна, вона ж поставляла будівельні матеріали (до останнього цвяшка!), відривала від себе техніку і машини і, врешті-решт, послала туди людей. Окрема розмова — їх долі. Часом зламані навпіл, розпорошені сім'ї, діти без батьків, батьки без дітей... Навіщо це? Яким за етикою повинен бути отой політичний задум, що утворив тугий вузол найрізноманітніших проблем?

Годі про етику. Все вирішували нафтодолари. Які і були головною годівницею застою, примарою благополуччя нації.

Та все скінчилось враз, коли паливно-енергетичні пріоритети зійшли з політичного п'єдесталу. Видобуток нафти і газу зменшився. Пішли під укіс і будівельні поставки. В пресі з'явилися фоторепортажі з Ноябрська, де будинки стоять з порожніми вікнами. Почався і зворотний рух трудових ресурсів. Якщо брати перспективи, то попереду у Тюмені нелегкі часи. Жити і працювати там важко. І ніякий північний коефіцієнт і доплати, як з'ясувалося, не в змозі стимулювати людину, коли вона воліє повернутися на батьківщину.

З'явилися труднощі і в Україні. Про це красномовно свідчать довжелезні черги біля бензоколонок. Можливо, республіка ще не відчула те, що, скажімо, зараз відчувають у Вірменії, де дається взнаки паливно-енергетичний голод. Однак, чи варто доводити справу до голоду? Чи не досить з нас голодовок, протестів, розірваних відносин?

Спроба знайти політичне вирішення проблеми має всі підстави щодо підтримки. Якщо Україна укладе угоду не тільки з Росією, а й з Тюменню, як з регіоном, багатим на газ та нафту, якщо ця угода буде саме двостороння не тільки за формою, а й за змістом, попереду з'являється чудова перспектива вийти на якісно новий рівень міждержавних відносин. Може, вони в нас будуть і не зовсім досконалі, але реальні. Як реальні будинки, зведені в Тюмені українськими майстрами, або газоконденсат чи бензин десь у Полтаві чи Львові. Нам є що обговорювати і є про що домовлятись. Бо тільки економічна змичка, спільне діло і створює злагоду і мир.

Леонід САМОЙЛЕНКО.

«ЖИТИ ПОРУЧ, ДІЯТИ СПІЛЬНО»

Як ми вже повідомляли, Київ відвідав з офіційним візитом міністр міжнародних відносин Словацької Республіки Павол ДЕМЕШ. Під час перебування у столиці України він прийняв кореспондента «Голосу України» і дав йому ексклюзивне інтерв'ю.

Z príležitosti mojej oficiálnej návštevy Ukrajiny prajem jej ľudu veľa šťastia a odvahy

S pozdravom
Pavol Demeš

З нагоди офіційного візиту на Україну бажаю її народові щастя і мужності.

З найкращими побажаннями

Павол ДЕМЕШ.

У дипломатичних колах

— Шановний пане міністр! Згідно із загальноприйнятою практикою, дипломати, у відповідь на прохання прокоментувати становище у країні, куди вони прибули, обмежуються загальною фразою: «Не хочу втручатися у ваші внутрішні справи». Проте, чи не могли б ви все ж таки сказати кілька слів про своє бачення сучасної України? Чи є в ній щось схоже на сьогоднішню Словаччину?

— Нам ясно, що ми приїхали на Україну у важливий і відповідальний, я навіть сказав би — в історичний для неї час.

На основі вражень, які словацька сторона винесла після переговорів у вашому парламенті, МЗС, інших урядових установах, ми відчули щире прагнення народу України здобути незалежність. Разом з тим, хотіли б відзначити зважений, толерантний підхід, який він виявляє до цієї проблеми, усвідомлюючи, що перші кроки на шляху до суверенітету можуть призвести до зниження його життєвого рівня. Ми віддаємо належне незаперечному фактові — наявності усталених економічних та політичних зв'язків України з колишнім Союзом і розуміємо, що її рішення щодо суверенітету ускладнюється цим чинником.

Якщо ж говорити про спільні риси України і Словаччини, то перш за все хотілося б відзначити їх прагнення «здобути власне обличчя» на міжнародній арені і утвердити свій суверенітет як членів світової співдружності націй.

Проте є й певна відмінність. Якщо Україна вже вирішила для себе своє майбутнє, то щодо Словаччини цього ще сказати не можна. Зараз у нашій країні існує концепція, згідно з якою Чехо-Словаччина є федеративною державою. Разом з тим відбувається пошук шляхів в ім'я того, щоб вона стала державою, яка об'єднуватиме Чехію і Словаччину — суверенні і рівні в своїх правах та обов'язках. Сьогодні переважна більшість і чехів, і словаків — за збереження спільної держави.

Якщо ж політики не знайдуть з цієї проблеми спільної мови, то не виключена перспектива того, що ще до кінця поточного року відбудеться референдум. Чому так швидко? Ні, ми не поспішаємо. Просто, згідно із законом про порядок проведення референдуму, він має відбутися не пізніше, як за п'ять місяців до загальночехо-словацьких парламентських виборів. А вони призначені на наступний рік.

Хочу підкреслити дуже важливий, як на мене, момент: процеси пошуку шляхів до суверенітету і на Україні, і у Словаччині (та й у ЧСФР взагалі) здійснюються конституційними, парламентськими методами.

Між чехами і словаками немає ворожнечі. Проте протягом наступного року має вирішитися принципове питання: чи то збережеться Чехо-Словаччина як єдина країна, чи то на її місці виникнуть дві суверенні держави. Причому ми не чекаємо у ЧСФР (до речі, так само, як і на Україні) драматичного розвитку ситуації.

— Як вам уявляються перспективи словацько-українських відносин?

— Україна — наймогутніший сусід Словаччини. У нас є всі можливості розвивати з вами різнобічні контакти, причому — на будь-яких рівнях. Наголос хотілося б зробити на економіці. Основа вже є — і у будівельній справі, і у сільському господарстві. На жаль, контактам заважають — причому з обох сторін — певні юридичні та бюрократичні бар'єри. До того ж, бракує інформаційних каналів між нашими країнами, що, у свою чергу, заважає приймати своєчасні й оптимальні рішення.

Але є й головне: добра воля, яка виявляється Словаччиною і Україною. Тут перешкод не існує. Сподіваємося, що мій візит, поїздки моїх колег, зустрічі на вищому рівні сприятимуть дальшому розширенню цих відносин. Важливим питанням є й розвиток зв'язків прикордонних областей. Зокрема, слід відкрити вільний перехід кордону. Це значною мірою прислужилося б меті, про яку ми вже давно говоримо: Словаччина може стати мостом для контактів між Україною та Західною Європою.

Втім, йдеться не тільки про «технічний» бік справи. Адже українці та словаки за своєю психологією, мовою, культурою дуже близькі між собою. Ми з вами маємо величезний досвід, зокрема не тільки економічного плану. Йдеться про обмін людьми, зокрема, молодими спеціалістами. Багато словацьких юнаків та дівчат навчалися в учбових закладах України, а українці — у Словаччині. Дозволю собі вжити науково-технічний термін: народ Словаччини має «ноу-хау» у відносинах з народом України, так само, як і українці знають, як спілкуватися з моїми співвітчизниками. Адже ми — давні й добрі сусіди.

Повертаючись до проблеми інформаційної «недостатності», хочу сказати, що її слід розв'язувати негайно, буквально із завтрашнього дня. Під час переговорів у МЗС України я запропонував взаємне стажування дипломатів. Слід також вирішити питання з Генеральним консульством СРСР у Братиславі, яке до сьогодні обслуговує, практично, лише центр.

Ми усвідомлюємо важливу роль преси, тому готові у будь-який час прийняти делегацію українських журналістів. Вони будуть гостями Міністерства міжнародних відносин і дістануть усі можливості детально ознайомитися зі словацькою дійсністю. Будемо раді, якщо цю справу очолить редакція «Голосу України».

— Як ви розцінюєте становище української національної меншості у Словаччині?

— Загалом як нормальне. Працюють українські школи, є кафедра української мови й літератури, видається преса. Щоправда, останнім часом виникли певні проблеми: згідно з цьогорічним переписом населення, 14 тисяч чоловік назвали себе українцями, 17 тисяч — русинами, були певні конфлікти на релігійному грунті. Але — підкреслюю — це проблеми самої національної меншості і їх варто вирішувати її власними силами. Втім краще один раз побачити, ніж багато разів почути. Тому ми запрошуємо українських парламентаріїв, діячів культури, журналістів приїхати до нас і пересвідчитися в усьому на власні очі.

Що ж до ставлення словацької громадськості до України взагалі, то дозволю собі зауважити: у Словаччині нині діють понад 70 партій і рухів. Жодна з них, попри найширший спектр своїх політичних кредо, не висуває гасла щодо перегляду кордонів з Україною, не має до вашої республіки ніяких територіальних претензій.

Ми були, є і будемо добрими сусідами і щирими друзями народу України і Української держави.

— Дякуємо за бесіду.

Інтерв'ю провів Володимир САВЦОВ, редактор міжнародного відділу «Голосу України».

Експрес-новини

Представники Європейського Співтовариства прибули до Вуковара, міста на сході Хорватії, з метою спостереження за ходом евакуації жінок, дітей і поранених. Після трьох місяців запеклих боїв за це місто з військами федеральної армії Югославії Хорватія визнала свою поразку.

* * *

У Німеччині розпочався черговий раунд переговорів міністрів закордонних справ і оборони країн—учасниць Західноєвропейського Союзу щодо створення єдиних європейських оборонних сил. Головним пунктом, що викликає розходження в думках між країнами Західноєвропейського Союзу, є роль НАТО у створенні таких сил. Франція і ФРН виступають за створення загальноєвропейських сил оборони, пов'язаних з ЄЕС, і зниження залежності від розміщених у Європі збройних сил США. Проте Великобританія і Італія пропонують створення європейських сил, у яких брали б участь Сполучені Штати, пов'язаті з НАТО.

* * *

Представник МЗС Китаю, виступаючи перед журналістами, оцінив візит держсекретаря США Бейкера до цієї країни як «у цілому успішний». Було констатовано прогрес у багатьох питаннях, а також поглиблення взаєморозуміння з деяких проблем, де існували серйозні незгоди.

* * *

За повідомленням газети «Вашингтон таймс», міністерство оборони США прийняло рішення скоротити кількість візитів своїх представників у Радянський Союз через небажання Рад переводити свої високі технології з військового в цивільний сектор економіки.

* * *

Міністр житлового будівництва Ізраїлю Шарон заявив, що спорудження поселень на окупованих арабських територіях може бути припинено у зв'язку з фінансовою кризою в країні.

* * *

До Багдада вилетіла група інспекторів ООН і експертів з одинадцяти країн для проведення першої спільної інспекції іракських об'єктів, де здійснюється виробництво зброї масового знищення.

* * *

Прем'єр-міністр Індії Рао закріпив свою позицію лідера правлячої партії Індійський Національний Конгрес в результаті проведених у кількох штатах країни додаткових виборів. Таким чином, партія Рао отримала ще п'ять місць у парламенті країни.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:

Анатолій ГОРЛОВ перший заступник головного редактора

Олександр БІЛИК заступник головного редактора

Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ член-кореспондент АН України

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ оглядач, завідуючий відділом культури

Леонід САМОЙЛЕНКО заступник головного редактора

Борис СИДОРЕНКО заступник головного редактора

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ редактор відділу кореспондентської мережі

Віталій СУДДЯ відповідальний секретар

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Член редколегії — Володимир Краснодемський.

Автори макета — Анатолій Миронничев, Євген Українець.

Черговий редактор — Яків Гальченко.

Випусковий — Олексій Бондаренко.

Оформлення — Володимир Кисельов.

Коректори: Валентина Лукаш, Ірина Бабич, Валентина Восколович, Галина Каблак, Ольга Малкіна, Євгенія Оратовська, Олена Чоповська.

Верстальники: Тетяна Балюк, Ольга Яценко, Алла Будникова, Марія Солодюк, Сергій Скаженюк.

Лінотипісти: Наталія Позняк, Валентина Чичирко.

* * *

Комбінат друку видавництва «Радянська Україна» 252047 Київ 47 проспект Перемоги, 50

Індекс 60955.

Тираж 158.700

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Зам. 0315223.